

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Saulėtekis“
direktoriaus 2026 m. rugsėjo 9 d.
įsakymu Nr. V-49 (1.8.)

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „SAULĖTEKIS“ LOGOPEDO PAGALBOS TEIKIMO IR SKYRIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus lopšelio-darželio „Saulėtekis“ logopedo pagalbos teikimo ir skyrimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja logopedo pagalbos poreikio nustatymo, pagalbos skyrimo, prioritetų nustatymo, organizavimo, teikimo, peržiūros ir nutraukimo tvarką Vilniaus lopšelyje-darželyje „Saulėtekis“ (toliau – Įstaiga).
2. Aprašo tikslas – užtikrinti savalaikį, nuoseklų ir individualiais vaiko ugdymosi poreikiais grindžiamą logopedo pagalbos teikimą bei nustatyti aiškius pagalbos skyrimo prioritetus tais atvejais, kai logopedo pagalbos poreikis yra didesnis už Įstaigos turimus žmogiškuosius išteklius.
3. Logopedo pagalba yra specialioji pedagoginė pagalba, kurios paskirtis – didinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčio vaiko ugdymosi veiksmingumą, padėti įveikti ar sumažinti kalbos, kalbėjimo ir (ar) komunikacijos sunkumus bei sudaryti sąlygas vaikui visavertiškai dalyvauti ugdymo procese.
4. Aprašas parengtas vadovaujantis:
 - 4.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu;
 - 4.2. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo asmenims tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais, vėlesniais pakeitimais ir papildymais;
 - 4.3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-928 „Dėl Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais, vėlesniais pakeitimais;
 - 4.4. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-818 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais;
 - 4.5. kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą, švietimo pagalbos skyrimą ir teikimą.
5. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimo pagalbą reglamentuojančiuose teisės aktuose.
6. Logopedo pagalba Įstaigoje organizuojama vadovaujantis vaiko geriausių interesų, individualizavimo, prieinamumo, savalaikiškumo, tęstinumo, bendradarbiavimo ir įtraukties principais.

7. Logopedo pagalbos skyrimas grindžiamas vaiko ugdymosi poreikiu ir reikalingos pagalbos mastu, o ne vien vaiko amžiumi, lankoma grupė, tėvų (globėjų) pageidavimu ar kreipimosi data.

II SKYRIUS

LOGOPEDO PAGALBOS POREIKIO NUSTATYMAS

8. Vaiko kalbos, kalbėjimo ir (ar) komunikacijos sunkumus gali pastebėti grupės mokytojas, logopedas, kitas švietimo pagalbos specialistas, vaiko tėvai (globėjai) ar kiti su vaiko ugdymu susiję asmenys.
9. Logopedas, bendradarbiaudamas su vaiko mokytojais, kitais švietimo pagalbos specialistais ir tėvais (globėjais), pagal savo kompetenciją vertina vaiko kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos gebėjimus.
10. Kai vaiko ugdymosi sunkumams įvertinti reikalingas Pirminis ugdymosi poreikių vertinimas, jis organizuojamas teisės aktų nustatyta tvarka.
11. Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais, atlieka pirminį ugdymosi poreikių vertinimą, įvertina vaiko ugdymosi situaciją ir teikia rekomendaciją dėl logopedo pagalbos skyrimo. Švietimo pagalbą skiria įstaigos vadovas teisės aktų nustatyta tvarka.
12. Kai reikalingas išsamesnis vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimas, vaikas teisės aktų nustatyta tvarka nukreipiamas į pedagoginę psichologinę / švietimo pagalbos tarnybą (toliau – Tarnyba).
13. Tarnybai atlikus specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą ir nustatčius logopedo pagalbos poreikį, pagalba įstaigoje organizuojama atsižvelgiant į Tarnybos išvadas ir rekomendacijas.
14. Logopedo pagalbos poreikis nėra laikomas nekintamu. Vaiko pažanga, sunkumai ir tolesnis pagalbos poreikis periodiškai vertinami, o pagalbos intensyvumas, forma ar trukmė gali būti keičiami teisės aktų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

LOGOPEDO PAGALBOS SKYRIMO PRIORITETAI

15. Jeigu vaikų, kuriems reikalinga logopedo pagalba, skaičius neviršija Įstaigos logopedo (-ų) galimybių, pagalba organizuojama visiems vaikams, kuriems ji paskirta ir (ar) nustatyta teisės aktų nustatyta tvarka.
16. Jeigu vaikų, kuriems reikalinga logopedo pagalba, skaičius viršija Įstaigos logopedo (-ų) galimybes, pagalba skiriama laikantis šiame Apraše nustatytos prioritutinės eilės.
17. **Pirmumo tvarka logopedo pagalba teikiama:**
 - 17.1. **pirmasis prioritetas** – vaikams, kuriems Tarnybos atlikto specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo metu nustatyti labai dideli specialieji ugdymosi poreikiai ir rekomenduota logopedo pagalba;
 - 17.2. **antrasis prioritetas** – vaikams, kuriems Tarnybos atlikto specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo metu nustatyti dideli specialieji ugdymosi poreikiai ir rekomenduota logopedo pagalba;

17.3. **trečiasis prioritetas** – vaikams, kuriems Tarnybos atlikto specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo metu nustatyti vidutiniai specialieji ugdymosi poreikiai ir rekomenduota logopedo pagalba;

17.4. **ketvirtasis prioritetas** – vaikams, kuriems Tarnybos atlikto specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo metu nustatyti nedideli specialieji ugdymosi poreikiai ir rekomenduota logopedo pagalba;

17.5. **penktasis prioritetas** – vaikams, kuriems Pirminio ugdymosi poreikių vertinimo metu nustatytas logopedo pagalbos poreikis, tačiau išsamus specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimas Tarnyboje nėra atliktas arba nėra reikalingas;

17.6. **šeštasis prioritetas** – kitiems vaikams, kuriems, logopedo profesiniu vertinimu, reikalinga konsultacinė, prevencinė ar trumpalaikė logopedo pagalba.

18. Kai keli vaikai priklauso tai pačiai prioriteto grupei, jų eiliškumas nustatomas atsižvelgiant į:

18.1. kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos sunkumų pobūdį, kompleksiskumą ir jų poveikį vaiko ugdymuisi, bendravimui, savarankiškumui ir dalyvavimui ugdymo procese;

18.2. Tarnybos rekomenduotą pagalbos intensyvumą ir periodiškumą, kai tokios rekomendacijos yra pateiktos;

18.3. vaiko individualią situaciją ir kitų švietimo pagalbos specialistų pagalbos poreikį;

18.4. pagalbos tęstinumo poreikį, jeigu nepagrįstas pagalbos nutraukimas galėtų neigiamai paveikti vaiko daromą pažangą;

18.5. vaiko amžių – esant panašiam pagalbos poreikiui pirmenybė gali būti teikiama vaikui, kuriam iki priešmokyklinio ar pradinio ugdymo pradžios likęs trumpesnis laikotarpis.

19. Vaiko amžius ar priešmokyklinio ugdymo programos lankymas savaime nesuteikia pirmenybės prieš vaiką, kuriam nustatytas didesnis specialiosios pedagoginės pagalbos poreikis.

20. Vaiko įrašymo į pagalbos laukiančių vaikų sąrašą data taikoma kaip papildomas eiliškumo kriterijus tik tada, kai vaikų pagalbos poreikis ir kiti šiame Apraše nustatyti kriterijai yra lygiaverčiai.

21. **Dvikalbystė, daugiakalbystė, lietuvių kalbos nemokėjimas ar nepakankamas jos mokėjimas savaime nėra logopedo pagalbos skyrimo ar pirmumo ją gauti kriterijus.**

IV SKYRIUS

LOGOPEDO PAGALBOS SKYRIMO TVARKA

22. Logopedo pagalbos skyrimas Įstaigoje organizuojamas tokia seka:

22.1. pastebimi vaiko kalbos, kalbėjimo, komunikacijos ir (ar) kiti su ugdymusi susiję sunkumai;

22.2. surenkama informacija apie vaiko ugdymąsi, jo stiprybes ir patiriamus sunkumus;

22.3. logopedas pagal savo kompetenciją įvertina vaiko kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos gebėjimus;

22.4. kai reikalinga, teisės aktų nustatyta tvarka atliekamas Pirminis ugdymosi poreikių vertinimas;

22.5. V GK nagrinėja vaiko situaciją ir priima jos kompetencijai priskirtus sprendimus;

- 22.6. kai reikalinga, inicijuojamas vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimas Tarnyboje;
- 22.7. nustatomas vaikui reikalingos logopedo pagalbos pobūdis, forma, intensyvumas ir trukmė;
- 22.8. vaikas įtraukiamas į logopedo pagalbos gavėjų sąrašą arba, kai Įstaigos turimų išteklių nepakanka, – į pagalbos laukiančių vaikų sąrašą;
- 22.9. sudaromas logopedo pagalbos teikimo tvarkaraštis;
- 22.10. apie vaikui teikiamą pagalbą teisės aktų nustatyta tvarka informuojami jo tėvai (globėjai).
23. Logopedo pagalbos teikimo forma – individualios, pogrupinės, grupinės pratybos, konsultacijos ir (ar) kita teisės aktuose numatyta specialiosios pedagoginės pagalbos forma – parenkama atsižvelgiant į vaiko poreikius, amžių, ugdymosi situaciją, Tarnybos rekomendacijas ir logopedo profesinį vertinimą.
24. Pagalbos intensyvumas ir periodiškumas nustatomi atsižvelgiant į vaiko individualius poreikius, Tarnybos rekomendacijas, kai jos pateiktos, ir galiojančių teisės aktų reikalavimus.

V SKYRIUS

PAGALBOS LAUKIANČIŲ VAIKŲ SĄRAŠO SUDARYMAS

25. Kai Įstaigoje logopedo pagalbos poreikis yra didesnis už turimus logopedo pagalbos teikimo išteklius, sudaromas pagalbos laukiančių vaikų sąrašas.
26. Į pagalbos laukiančių vaikų sąrašą įtraukiami vaikai, kuriems nustatytas logopedo pagalbos poreikis, tačiau dėl objektyvaus logopedo darbo krūvio ir pagalbos gavėjų skaičiaus pagalbos tuo metu nėra galimybės pradėti teikti.
27. Pagalbos laukiančių vaikų sąrašas sudaromas **ne vien pagal kreipimosi ar įrašymo datą, bet pirmiausia pagal šio Aprašo III skyriuje nustatytus prioritetus.**
28. Atsiradus galimybei priimti naują vaiką, įvertinamas tuo metu aktualus pagalbos laukiančių vaikų sąrašas ir pagalba skiriama vaikui, turinčiam aukščiausią prioritetą.
29. Pagalbos laukiančių vaikų eiliškumas gali būti keičiamas, jeigu:
- 29.1. Tarnyba atlieka vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą ir nustato kitą pagalbos poreikį;
- 29.2. reikšmingai pasikeičia vaiko ugdymosi situacija;
- 29.3. gaunamos naujos specialistų išvados ar rekomendacijos;
- 29.4. VGK, įvertinusi objektyvius duomenis, nustato, kad vaiko pagalbos poreikis pasikeitė.
30. Vaiko tėvai (globėjai) informuojami, jeigu vaikui nustatytas/rekomenduotas logopedo pagalbos poreikis, tačiau dėl Įstaigos turimų išteklių pagalba iš karto negali būti pradėta teikti.
31. Atsiradus vaikui, turinčiam aukštesnį pagalbos prioritetą, jo pagalbos skyrimo klausimas sprendžiamas vadovaujantis šiame Apraše nustatytais prioritetais, o ne vien pagal vaiko įtraukimo į laukiančiųjų sąrašą datą.

VI SKYRIUS
LOGOPEDO PAGALBA DVIKALBIAMS, DAUGIAKALBIAMS IR LIETUVIŲ
KALBOS BESIMOKANTIEMS VAIKAMS

32. Vertinant vaiko, kurio gimtoji, šeimos ir (ar) namų aplinkoje vartojama kalba nėra lietuvių kalba, logopedo pagalbos poreikį, atsižvelgiama į jo individualią kalbinę patirtį, vartojamas kalbas, lietuvių kalbos mokymosi trukmę ir kalbos, kalbėjimo bei komunikacijos gebėjimus.
33. **Lietuvių kalbos nemokėjimas, nepakankamas jos mokėjimas, ribotas lietuvių kalbos žodynas ar sunkumai vartojant lietuvių kalbą dėl to, kad ji vaikui nėra gimtoji arba yra antroji / papildoma kalba, savaime nėra pagrindas skirti logopedo pagalbą.**
34. Logopedo pagalbos paskirtis nėra mokyti vaiką lietuvių kalbos kaip antrosios kalbos ar pakeisti kasdienį lietuvių kalbos ugdymą, vykstantį grupėje.
35. Vaiko lietuvių kalbos supratimas, žodynas, kalbinė raiška ir komunikaciniai gebėjimai ugdomi kasdienio ugdymo proceso metu, sudarant vaikui kalbiškai turtingą aplinką ir taikant jo poreikius atitinkančius žaidybinius, patirtinius, vaizdinius, komunikacinius bei kitus pedagoginius metodus.
36. Už lietuvių kalbos gebėjimų ugdymą kasdieniame ugdymo procese atsakingi grupėje dirbantys pedagogai, bendradarbiaudami su vaiko tėvais (globėjais) ir, esant poreikiui, švietimo pagalbos specialistais.
37. Kai dvikalbiam ar daugiakalbiam vaikui kyla kalbos, kalbėjimo ar komunikacijos sunkumų, vertinant logopedo pagalbos poreikį siekiama atskirti, ar sunkumai susiję su natūraliu papildomos kalbos mokymosi procesu, ar gali rodyti kalbos, kalbėjimo ir (ar) komunikacijos sutrikimą ar kitus specialiuosius ugdymosi poreikius.
38. Vertinant dvikalbio ar daugiakalbio vaiko logopedo pagalbos poreikį, pagal galimybes atsižvelgiama į:
- 38.1. vaiko gimtąją ir (ar) namų aplinkoje vartojamą (-as) kalbą (-as);
- 38.2. laiką, kurį vaikas mokosi ir vartoja lietuvių kalbą;
- 38.3. lietuvių kalbos vartojimo dažnumą ir aplinkybes;
- 38.4. vaiko kalbos ir komunikacijos gebėjimus gimtąja ar geriausiai jo mokama kalba;
- 38.5. tėvų (globėjų) pateiktą informaciją apie vaiko ankstyvąją kalbos raidą, kalbos supratimą, raišką ir bendravimą namų aplinkoje;
- 38.6. pedagogų stebėjimus apie vaiko komunikaciją, kalbos supratimą ir raišką skirtingose ugdymo situacijose;
- 38.7. tai, ar panašūs kalbos, kalbėjimo ir (ar) komunikacijos sunkumai pastebimi ne tik lietuvių, bet ir vaiko gimtąja ar geriausiai mokama kalba;
- 38.8. kitus vaiko raidai ir kalbinei patirčiai reikšmingus veiksnius.
39. **Jeigu vaiko sunkumai pasireiškia daugiausia vartojant lietuvių kalbą, o gimtąja ar geriausiai mokama kalba vaiko kalbos supratimas, raiška ir komunikacija atitinka jo amžiaus ir individualios raidos galimybes, pirmiausia taikomos pedagoginės lietuvių kalbos ugdymo priemonės.**
40. Jeigu kalbos, kalbėjimo ir (ar) komunikacijos sunkumai pastebimi ir vaiko gimtąja ar geriausiai mokama kalba arba yra kitų požymių, leidžiančių įtarti kalbos, kalbėjimo ar

komunikacijos sutrikimą, inicijuojamas išsamesnis vaiko ugdymosi poreikių vertinimas teisės aktų nustatyta tvarka.

41. Kai dėl nepakankamo lietuvių kalbos mokėjimo nėra galimybės patikimai atskirti papildomos kalbos mokymosi ypatumų nuo galimų kalbos, kalbėjimo ar komunikacijos sunkumų, vaiko situacija vertinama kompleksiškai, bendradarbiaujant logopedui, pedagogams, tėvams (globėjams), VGK ir, esant poreikiui, Tarnybai.
42. **Dvikalbystė ar daugiakalbystė savaime nelaikoma kalbos, kalbėjimo ar komunikacijos sutrikimu ir nesudaro pagrindo vaikui suteikti pirmenybę gauti logopedo pagalbą.**
43. Vaikas, kurio nepakankamas lietuvių kalbos mokėjimas yra susijęs su jo daugiakalbe aplinka ir kuriam nenustatytas logopedo pagalbos poreikis, į logopedo pagalbos gavėjų ar pagalbos laukiančių vaikų sąrašą vien šiuo pagrindu neįtraukiamas.
44. Nustačius, kad dvikalbiam ar daugiakalbiam vaikui logopedo pagalba reikalinga dėl kalbos, kalbėjimo ir (ar) komunikacijos sunkumų, ji skiriama bendra šiame Apraše nustatyta tvarka ir pagal tuos pačius prioritetinius kriterijus kaip ir kitiems Įstaigos vaikams.

VII SKYRIUS

LOGOPEDO PAGALBOS TEIKIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS

45. Logopedas pagalbą vaikui teikia bendradarbiaudamas su grupės mokytojais, kitais švietimo pagalbos specialistais, VGK, Įstaigos administracija ir vaiko tėvais (globėjais).
46. Logopedas:
 - 46.1. vertina vaiko kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos gebėjimus pagal savo kompetenciją;
 - 46.2. planuoja ir teikia logopedo pagalbą;
 - 46.3. parenka vaiko poreikius atitinkančius pagalbos būdus ir metodus;
 - 46.4. stebi ir fiksuoja vaiko pažangą;
 - 46.5. konsultuoja vaiko mokytojus ir tėvus (globėjus);
 - 46.6. teikia rekomendacijas dėl vaiko kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos gebėjimų ugdymo grupėje ir namuose;
 - 46.7. bendradarbiauja su kitais švietimo pagalbos specialistais;
 - 46.8. pagal kompetenciją dalyvauja VGK veikloje ir atliekant Pirminį ugdymosi poreikių vertinimą;
 - 46.9. teisės aktų nustatyta tvarka tvarko logopedo veiklos dokumentus.
47. Grupės mokytojas, bendradarbiaudamas su logopedu, taiko jo rekomendacijas kasdienėje ugdymo veikloje ir teikia informaciją apie vaiko gebėjimų bei sunkumų pokyčius.
48. Tėvai (globėjai) skatinami bendradarbiauti su logopedu ir pedagogais, taikyti specialistų rekomendacijas bei teikti informaciją, reikalingą vaiko pagalbai planuoti.

VIII SKYRIUS

PAGALBOS VEIKSMINGUMO VERTINIMAS, KEITIMAS IR NUTRAUKIMAS

49. Logopedas sistemingai stebi vaiko pažangą ir vertina teikiamos pagalbos veiksmingumą.
50. Pagalbos poreikis ir jos veiksmingumas peržiūrimi periodiškai, atsižvelgiant į vaiko individualią pažangą, ugdymosi sunkumų pokyčius ir specialistų rekomendacijas.
51. Įvertinus vaiko pažangą gali būti:
- 51.1. tęsiama tokio pat intensyvumo pagalba;
 - 51.2. keičiamas pagalbos intensyvumas;
 - 51.3. keičiama pagalbos forma;
 - 51.4. rekomenduojamas papildomas ar pakartotinis vaiko ugdymosi poreikių vertinimas;
 - 51.5. teisės aktų nustatyta tvarka inicijuojamas pagalbos nutraukimas.
52. Pagalba nutraukiama teisės aktų nustatyta tvarka, kai:
- 52.1. vaikas įveikia arba reikšmingai sumažina kalbos, kalbėjimo ir (ar) komunikacijos sunkumus ir logopedo pagalba jam nebėra reikalinga;
 - 52.2. atlikus pakartotinį vaiko ugdymosi poreikių vertinimą nustatoma, kad tokios pagalbos poreikio nebėra;
 - 52.3. pasikeičia vaiko ugdymosi vieta;
 - 52.4. atsiranda kitos teisės aktuose nustatytos aplinkybės.
53. Atlaisvėjus logopedo pagalbos vietai, pagalba skiriama kitam vaikui vadovaujantis šio Aprašo III ir V skyriuose nustatyta prioritetine tvarka.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

54. Už logopedo pagalbos organizavimą Įstaigoje atsako Įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo pagal teisės aktuose ir Įstaigos vidaus dokumentuose nustatytą kompetenciją.
55. Logopedas atsako už profesionalų pagalbos teikimą, savo veiklos dokumentavimą ir informacijos apie vaiko pažangą teikimą pagal savo kompetenciją.
56. Pagalbos gavėjų ir pagalbos laukiančių vaikų sąrašai bei kita informacija apie vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius, vertinimo rezultatus ir teikiamą pagalbą tvarkomi laikantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų.
57. Su Aprašu supažindinami Įstaigos pedagoginiai darbuotojai ir švietimo pagalbos specialistai.
58. Aprašas skelbiamas Įstaigos interneto svetainėje ir (ar) kitomis Įstaigoje nustatytomis informavimo priemonėmis.
59. Aprašas keičiamas ar papildomas pasikeitus logopedo pagalbos teikimą ir specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą reglamentuojantiems teisės aktams arba atsiradus poreikiui tobulinti Įstaigos logopedo pagalbos organizavimą.
60. Klausimai, kurie šiame Apraše nereglamentuoti, sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais.
-